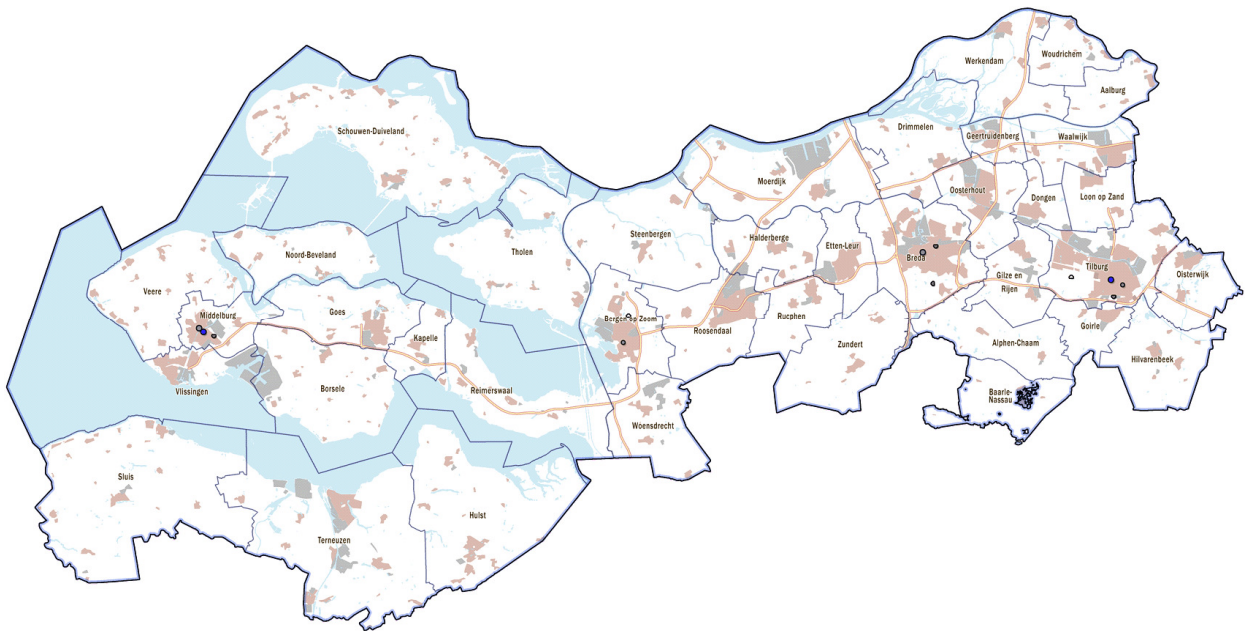

10-12-2014

Regionaal Beleidsplan Zeeland-West-Brabant 2015-2018

Samen doorwerken aan veiligheid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Samenvatting	8
3. Vijf gemeenschappelijke regionale veiligheidsthema's	9
4. Verdieping op de vijf gemeenschappelijke regionale veiligheidsthema's	11
5. Samenwerking tussen de partners in veiligheid in ZWB	20
Bijlage: Leden bestuurlijke en ambtelijke projectgroepen	24

1. Inleiding

Gemeenten, Openbaar Ministerie en politie werken in het kader van de lokale integrale veiligheid intensief samen met burgers, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en verenigingen aan de aanpak van onveiligheid en overlast in de eigen leefomgeving. Hierbij heeft de gemeente de regie op de probleemgerichte aanpak en zijn het lokale gezag van de burgemeester en de positie van de gemeente raad leidend.

Onveiligheid trekt zich echter weinig aan van de gemeentegrenzen. Veel lokale problemen strekken zich uit tot (ver) buiten de gemeentegrenzen, maar ook over de landsgrens. Afhankelijk van de problematiek vraagt dit naast een lokale aanpak ook om districtelijke, regionale, landelijke of internationale samenwerking. Samenwerking dus als resultante van de stapeling van lokale problemen en als aanvulling op de plaatselijke inspanningen van gemeenten, OM en politie.

Aan deze samenwerking is in de regio Zeeland-West-Brabant (ZWB) in de periode 2013 - 2014 in de vorm van een groei- en leerproces verder inhoud gegeven. Het doel hiervan is om een optimale gezamenlijke aanpak binnen districten en, afhankelijk van de problematiek, op het niveau van de regionale eenheid te realiseren ter ondersteuning aan gemeenten voor problemen die niet enkel lokaal zijn. In het jaarverslag over de jaarschijf 2013 van het Regionaal Beleidsplan 2013-2014 is vastgesteld dat de samenwerking tussen de 39 gemeenten, de politie en het OM met de uitvoering van dit plan een extra "boost" heeft gekregen. Reden genoeg om de samenwerking op gebied van veiligheid in ZWB met vol elan door te zetten in de periode 2015-2018 en te komen tot nog bredere integrale samenwerking door het betrekken van meerdere maatschappelijke partners.

Er zijn vijf gemeenschappelijke veiligheidsproblemen benoemd die zijn opgehaald vanuit de lokale integrale veiligheidsplannen van de 39 gemeenten. Alle gemeenten herkennen deze problemen en erkennen dat in aanvulling op de plaatselijke inspanningen, gezamenlijk optrekken tot meer resultaat leidt. Voorts zijn er drie onderwerpen gekozen waarop verdergaande samenwerking geboden is en die randvoorwaardelijk zijn voor een succesvolle aanpak van de veiligheidsthema's.

Onze ambities op termijn blijven hoog. Meer veiligheid, meer betrokkenheid en meer vertrouwen. We willen op districtelijk en regionaal niveau de coalities verder versterken en als gemeenten, OM en politie zoveel mogelijk optreden als één overheid. Dit kan door de krachten slim te bundelen.

Leeswijzer

Het Regionaal Beleidsplan 2015-2018 is een plan dat van onderop tot stand is gekomen en samenwerkingsafspraken bevat tussen gemeenten, OM en politie om de gezamenlijke ambities voor de aanpak van onveiligheid waar te maken.

Met de vorming van Nationale Politie zijn de twee voormalige regionale politiekorpsen Zeeland en Midden en West Brabant opgegaan in de politie eenheid Zeeland-West-Brabant (ZWB). Dit Regionaal Beleidsplan 2015-2018 vormt mede de basis van de jaarplannen van de politie eenheid ZWB.

Landelijk is afgesproken dat de cyclus voor het Regionale Beleidsplan (RBP) dient aan te sluiten bij de raadsperiode. Het hier voorliggende RBP is het eerste plan in ZWB dat hieraan parallel loopt. De intentie van de Minister is om eind 2014 het RBP vast te stellen dat geldt voor 2015-2018.

Wettelijk maakt ook de sterkteverdeling van de politie onderdeel uit van het RBP. Bij de start van de Nationale Politie is hierin echter een knip gemaakt. De sterkteverdeling van de politie is in het inrichtingsplan van de nieuwe politie eenheid ZWB opgenomen. Dit inrichtingsplan is behandeld in de vergadering van het Veiligheidscollege i.o. in februari 2012. Vervolgens is de sterkteverdeling in ZWB in het Veiligheidscollege van april 2014 opnieuw besproken en bevestigd voor de periode 2015-2018. In dit laatst genoemde Veiligheidscollege is akkoord gegaan met het advies om gedurende de looptijd van het RBP de tijd te nemen de nieuwe eenheid eerst in te richten conform de plannen en ervaring op te doen hoe het dan functioneert. Hiermee is de sterkte verdeling gekoppeld aan het RBP 2015-2018 en ligt in principe voor 4 jaar vast. De sterkteontwikkeling wordt opnieuw in bespreking genomen als in 2017 de ontwikkeling naar een nieuw RBP wordt opgestart.

Het RBP kent twee onderdelen. Ten eerste treft u de vijf gemeenschappelijke veiligheids-thema's aan die de gemeenten, OM en politie in ZWB samen gaan aanpakken in de periode 2015-2018. Ook komen drie onderwerpen aan bod waarop de partners in veiligheid in ZWB aanvullende samenwerkingsafspraken maken die een succesvolle aanpak van de veiligheidsthema's faciliteren. Het tweede onderdeel bestaat uit een integrale jaarschijf waarin staat aangegeven welke acties bestuur, OM en politie in elk van de vier jaar van het plan ondernemen op de vijf afgesproken gemeenschappelijke veiligheidsthema's. De jaarschijf wordt jaarlijks opgemaakt en hierin worden de te behalen resultaten telkens nader geconcretiseerd.

Maar allereerst gaan we in op de besturing in ZWB.

Besturing¹

De beschrijving van de besturing in de regio ZWB is gebaseerd op het uitgebreidere "governance model", zoals dat reeds in november 2011 in het veiligheidscollege i.o. is behandeld en goedgekeurd en op de aanpassingen die hierin door het Veiligheidscollege in april 2014 zijn gedaan.²

Lokaal

Het centrale uitgangspunt bij de samenwerking in ZWB is het functioneren van het lokale gezag. De burgemeester heeft het gezag over de openbare orde en de hulpverlening. De officier van justitie heeft het gezag over de strafrechtelijke handhaving. In de lokale driehoeken bepalen de burgemeester en de officier van justitie de inzet en het beleid ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. De politie functioneert als adviseur voor het gezag c.q. bestuur. Het gezag bepaalt wat de politie doet.

Op het niveau van het basisteam is er een periodiek gepland overleg tussen de burgemeesters, de (gebieds)officier van justitie en de teamchef. In de afzonderlijke gemeenten is afgesproken dat de lokale driehoek alleen bijeengeroepen wordt op het moment dat één van de leden dit vanuit zijn verantwoordelijkheid nodig acht (right to call). In de grotere gemeenten (Tilburg en Breda) waarin sprake is van meerdere teams, is er een vast lokaal driehoeksoverleg op het niveau van de gemeente tussen de burgemeester, de (gebieds) officier van justitie en de districtschef.

¹ Met de komst van de nationale politie zijn de rollen en verantwoordelijkheden binnen het politiebestedel gewijzigd. In de Wassenaarse notitie zijn de nieuwe verhoudingen geschetst. De Wassenaarse notitie is op 21 november 2011 vastgesteld door de minister van V&J, de regioburgemeesters, het college van PG's, de korpsleiding en de voorzitter VNG en is vervolgens in zijn geheel onderdeel van het wetsproces geworden.

² Zie het Governance model "Besturing van de regionale politie-eenheid Zeeland-West-Brabant" zoals vastgesteld in het Veiligheidscollege i.o. van november 2011 en de "Aanpassingen bestuursstructuur eenheid ZWB" zoals geaccordeerd in het Veiligheidscollege van april 2014.

In deze team- of lokale driehoeken worden de keuzes primair gemaakt op basis van de lokale veiligheidsproblematiek. Daarnaast zorgen bestuur, OM en politie voor de realisatie van de regionale veiligheidsthema's en de landelijke prioriteiten, als die zich in het bewakingsgebied voordoen. Ook niet benoemde prioriteiten kunnen gewicht krijgen als de lokale context daar aanleiding toe geeft, zodat er lenig op de actualiteit kan worden gereageerd. De samenwerking in ZWB komt door middel van een opbouw van onderaf tot stand, dus vanuit de lokale integrale veiligheidsproblematiek en -plannen en vanuit de gezagsrol van de burgemeester en de positie van de gemeenteraad.

District

Op basis van het voorgaande kunnen bovenlokale (gemeenschappelijke) vraagstukken het beste op districtelijk niveau worden opgepakt. Het district vormt het afstemmingsniveau waarop de herkenbaarheid met de lokale problematiek het grootste is en het biedt voldoende volume om met elkaar tot betekenisvolle uitwisseling en gemeenschappelijke aanpakken te komen. Op deze wijze wordt lokale verankering, bestuurlijke samenhang en een hanteerbare schaal voor afstemming gerealiseerd. Het primaat ligt dus eerst lokaal en als afgeleide op districtsniveau.

Om de bestuurlijke aansturing op het districtsniveau gestalte te geven is een districtelijk afstemmingsoverleg gevormd. De voortgang op en invulling van de veiligheidsthema's vanuit het RBP zijn in iedere vergadering van het districtelijk afstemmingsoverleg onderwerp van gesprek. Veiligheidsvraagstukken die in het bijzonder voor het district spelen en niet of in mindere mate vanuit het RBP geadresseerd worden, zijn in het overleg onderwerp van prioritering, planvorming en integrale aanpak. Het overleg zorgt voor samenhang tussen de lokale integrale veiligheidsplannen. Een van de burgemeesters is voorzitter van dit overleg en is tevens lid van de verbrede regionale driehoek (c.q. het dagelijks bestuur van het regionale Veiligheidscollege).

BOA - Politie samenwerking

Op basis van de uitgangspunten - zoals door de Minister van Veiligheid en Justitie geformuleerd in de "BOA-brief" van april 2014 - en onder de voorwaarde dat een deel van de extra 105 miljoen euro die door het kabinet in het regeerakkoord voor de politie is vrijgemaakt hiervoor kan worden aangewend, wordt (via business cases) onderzocht of de BOA - Politie samenwerking in ZWB in de periode 2015-2018 verder uitgebreid kan worden. De intentie is dat in elk van de vier districten van ZWB een structureel districtelijk samenwerkingsverband ontstaat waarin de operationele samenwerking op het niveau van toezicht en handhaving tussen politie en het gemeentelijk toezicht (BOA's) wordt geïntensiveerd, de informatiedeling wordt versterkt en de integrale aanpak van vraagstukken in de wijken wordt verstevigd. Dit gebeurt onder gezag en aansturing (WAT) van het bestuur en onder operationele regie (HOE) van de politie. Hiertoe kan de Taskforce Veilig van de gemeente Tilburg zich uitbreiden tot een samenwerkingsverband in het totale district Het Hart van Brabant en worden in de districten Zeeland, De Markiezaten en De Baronie initiatieven genomen om tot inrichting en in werking brengen te komen.³

Regio

Op het regionaal niveau komen de belangrijkste rode draden bij elkaar die in de districtelijke afstemmingsoverleggen zijn geïdentificeerd. Het benoemen van gemeenschappelijke veiligheidsthema's in het RBP begint dus niet op regionaal niveau maar is een resultante van een bottum-up proces. Het RBP is daarmee een van onderop tot stand gekomen samenwerkingsplan tussen gemeenten, OM en politie.

³ Bij de inrichting van de taskforces in de districten moet ruimte gelaten worden voor de lokale verschillen in geografie en dynamiek.

In de regio is er een Veiligheidscollege onder voorzitterschap van de regioburgemeester. Dit Veiligheidscollege bestaat uit alle burgemeesters van de gemeenten binnen het werkgebied van de politie-eenheid en de regiohoofdofficier. De politiechef is tijdens de vergaderingen de aanspreekbare functionaris voor het bevoegde gezag. Het Veiligheidscollege komt vier keer per jaar bijeen.

De regioburgemeester spreekt periodiek met de hoofdofficier van justitie en de politiechef in een regionale driehoek van de politie eenheid (het zgn. artikel 41 overleg). Het Veiligheidscollege beschikt over een dagelijks bestuur (DB) dat tot taak heeft om de vergaderingen van het veiligheidscollege voor te bereiden. De regionale driehoek in ZWB is verbreed door bestuurlijke vertegenwoordiging op te nemen vanuit alle 4 de districten; daarmee is de regionale driehoek overgegaan in het DB van het Veiligheidscollege (en loopt het artikel 41 overleg via dit DB). Deze verbrede regionale driehoek heeft een adviesrol en is het schakelpunt tussen district, eenheid en land evenals tussen beleid en uitvoering. Het overleg bewaakt en monitort de totstandkoming en uitvoering van het RBP en de capaciteitsverdeling over de regio. Het overleg beziet de trends in veiligheid, brengt samenhang aan en zorgt eventueel voor bijstelling op basis van specifieke veiligheidsproblemen in de regio die met voorrang opgepakt moeten worden. De regioburgemeester beslist bij geschillen over de capaciteitsverdeling. Door de koppeling van regionale driehoek en DB van het Veiligheidscollege in een verbrede regionale driehoek neemt de vergaderfrequentie toe van 4 maal per jaar naar 8 - 10 maal per jaar.

Regionale ambtelijke projectgroep Integrale Veiligheid

De verbrede regionale driehoek wordt in ZWB ambtelijk ondersteund door de projectgroep Integrale Veiligheid o.l.v. de directeur Veiligheid en Wijken van de gemeente Tilburg. Deze projectgroep kent ambtelijk eenzelfde vertegenwoordiging als de verbrede regionale driehoek. In opdracht van de regioburgemeester zorgt de projectgroep Integrale Veiligheid voor:

- voorbereiding agenda van de verbrede regionale driehoek en het Veiligheidscollege;
- adviseren/signaleren aan de verbrede regionale driehoek en het Veiligheidscollege n.a.v. ambtelijk vooroverleg in het district;
- opstellen van het RBP en de jaarschijf en evaluatie van de jaarschijf;
- coördineren/signaleren m.b.t. de realisatie van de afgesproken resultaten uit het RBP;
- coördineren van bestuurlijke werkgroepen die ondersteunen bij de realisatie van de prioriteiten uit het beleidsplan door o.a. het verzamelen van best practices, ontdekken van innovatieve ideeën binnen en buiten de eenheid en inbrengen van voorstellen in de verbrede regionale driehoek en het Veiligheidscollege.

Regionaal samenwerkingsverband ter ondersteuning van de integrale aanpak van onveiligheid in ZWB

Onder de voorwaarde dat een deel van de extra 105 miljoen euro die door het kabinet in het regeerakkoord voor de politie is vrijgemaakt hiervoor kan worden aangewend, wordt er in ZWB onderzocht of er in de periode 2015-2018 samenwerking en ondersteuning bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid ingericht en in werking gebracht kan worden. Dit in de vorm van een regionaal samenwerkingsverband van en voor de 39 gemeenten in ZWB, het Openbaar Ministerie en de politie-eenheid dat onder regie staat van de verbrede regionale driehoek. In dit samenwerkingsverband zit uitvoerende capaciteit dat gekoppeld is aan de ambtelijke projectgroep integrale veiligheid. Doelstelling is om ZWB veiliger te maken door daadwerkelijke ondersteuning van de partners bij de uitvoering van integraal veiligheidsbeleid en het versterken van de gezamenlijke veiligheidsaanpak (m.n. gericht op de WOS-feiten). Dit gebeurt vanuit een regionaal samenwerkingsverband door:

1. kennis en ervaring in te brengen en best practices te delen,
2. samen te werken in netwerken en
3. met name door doe-kracht te organiseren (vraaggestuurd, dichtbij en uitvoerend).

De opdrachtgevers zijn (bestuurlijk) de verbrede regionale driehoek en het Veiligheidscollege en (ambtelijk) de projectgroep Integrale Veiligheid. Alle veiligheidspartners blijven zelf verantwoordelijk voor de implementatie van het eigen veiligheidsbeleid.

De bestuurlijke werkgroepen brengen vanuit de districten via de projectgroep Integrale Veiligheid innovaties en best practices in de verbrede regionale driehoek en het Veiligheidscollege in en deze worden meegenomen in de opdracht aan het regionale samenwerkingsverband. Per jaar wordt door de verbrede regionale driehoek en het Veiligheidscollege aangegeven welke activiteiten het samenwerkingsverband uitvoert. Dit maakt dan onderdeel uit van de jaarschijf. Onderzocht zal worden wat de beste vorm is voor een dergelijk samenwerkingsverband in de regio ZWB. Hierbij moet gedacht worden aan bv.:

- uitvoerende ondersteuning (praktische hulp) aan de bestuurlijke werkgroepen en taskforces die een versnelling geven aan de aanpak van de veiligheidsthema's uit het RBP (bv. WOS);
- de projectleiding van regionale projecten op zich nemen;
- het bundelen van handhavers (uitwisseling);
- het gestalte geven aan de BOA - Politie samenwerking (bv. via handhavingsarrangementen);
- bewaken, rapporteren en agenderen van de voortgang van het RBP;
- delen van kennis en informatie via een website en het vertalen van de best practice naar de operatie;
- organiseren van (themagewijze) netwerkbijeenkomsten.

Via een regionaal samenwerkingsverband zal vooral doe-kracht worden georganiseerd: praktische uitvoerende hulp en meewerken in de aanpak van veiligheidsproblemen door de medewerkers vanuit dit samenwerkingsverband.

2. Samenvatting

Van onderop tot stand gekomen samenwerking

Het Regionale Beleidsplan is een samenwerkingsplan van gemeenten OM en politie. Het vormt ook mede de basis voor het jaarplan van de regionale politie eenheid ZWB. Dit met inachtneming van ieders verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het centrale uitgangspunt is immers het functioneren van de lokale overheid en de verantwoordelijkheid voor de integrale aanpak van de onveiligheid in de eigen leefomgeving. Onveiligheid trekt zich echter weinig aan van gemeentegrenzen. Daarom willen we in ZWB samenwerken.

Veiligheidsbeeld

De objectieve veiligheid in ZWB is in de periode 2009-2014 over het algemeen verbeterd. Het totaal aantal misdrijven daalde in ZWB gemiddeld in de afgelopen jaren. Binnen dit totaal is er sprake van een afname van geweldsmisdrijven, straatroof en overvallen. Het aantal woninginbraken neemt in ZWB aanvankelijk nog toe in de periode 2009-2013. Dit wordt echter omgezet in een daling in de tweede helft van 2013 die sterk doorzet in 2014.

Uit de integrale veiligheidsmonitor (IVM) van 2013 blijkt dat gemiddeld genomen de criminaliteit, slachtofferschap en gevoelens van onveiligheid in lijn zijn met de landelijke resultaten. De bereidheid tot het doen van aangifte/ melding is in ZWB verbeterd en ligt net boven het landelijk gemiddelde.

Vijf regionale veiligheidsthema's

Op basis van de analyse van de lokale integrale veiligheidsplannen van de 39 gemeenten en de landelijke thema's van de Minister van Veiligheid en Justitie, het College van Procureurs-generaal en de regioburgemeesters in de Veiligheidsagenda, komen we als grote gemeene deler uit op de volgende gemeenschappelijke regionale veiligheidsthema's voor ZWB in de periode 2015-2018:

1. Woninginbraken, overvallen en straatroof (WOS).
2. Geweld w.o. uitgaansgeweld, huiselijk geweld, VPT (veilige publieke taak) en Jihadisme.
3. Verbinding van veiligheid en zorg voor jeugd.
4. Ondermijnende criminaliteit w.o. drugshandel, mensenhandel, outlaw motorcycle gangs (OMG) en vrijplaatsen.
5. Veiligheidsbeleving, betrokkenheid en vertrouwen van de burgers.

Drie onderwerpen voor samenwerking

Om resultaten te bereiken op de vijf veiligheidsthema's maken we de volgende aanvullende samenwerkingsafspraken:

1. Samen informatie delen, veredelen en analyseren (bv. via informatiepleinen), probleemgericht werken en burgerparticipatie (the best of three worlds).
2. Samen kiezen en sturen.
3. Samen aanpakken bv. door het verstevigen van de BOA - Politie samenwerking in elk district en het inrichten en in werking brengen van een regionaal samenwerkingsverband ZWB (uitvoerende capaciteit voor integrale aanpak) via aanwending van de extra door het kabinet voor de politie vrijgemaakte middelen.

Ambities

Onze ambities op termijn zijn hoog. Meer veiligheid, meer betrokkenheid en meer vertrouwen. We willen op districtelijk en regionaal niveau de coalities verder versterken en als gemeenten, OM en politie waar mogelijk optreden als één overheid. Voor een veiliger ZWB is het nodig dat we de krachten bundelen.

3. Vijf gemeenschappelijke regionale veiligheidsthema's

De prioriteiten van de partners zijn uitgangspunt

De gemeente bepaalt als regisseur van het lokale integrale veiligheidsbeleid samen met haar partners de lokale prioriteiten. Op landelijk niveau benoemt de Minister van Veiligheid en Justitie samen met de regioburgemeesters en het College van Procureurs-generaal in het zgn. artikel 19 overleg de landelijke prioriteiten in de vorm van een veiligheidsagenda. Districtelijk en regionaal zijn we vooral gericht op winst door samenwerking. Veel gemeentelijke prioriteiten komen overeen -en niet toevallig zijn dit voor een groot deel ook de landelijke prioriteiten. Door op gemeenschappelijke veiligheidsthema's samen te werken ontstaat er een grotere effectiviteit in aanpak en worden gemeenten ondersteund bij het realiseren van hun lokale integrale veiligheidsplannen. Dit is mede het uitgangspunt voor het jaarplan van de politie-eenheid ZWB.

Veiligheidsonderwerpen van de gemeenten

Alle gemeenten in de regio ZWB hebben lokale integrale veiligheidsplannen. Vanuit de vier districten van de politie-eenheid ZWB zijn door de ambtenaren openbare orde en veiligheid van de gemeenten de lokale veiligheidsonderwerpen aangeleverd. De veiligheids- onderwerpen van de gemeenten vormen de basis voor het bepalen van de gemeenschappelijke veiligheidsthema's.

Als grootste gemene deler kwamen vanuit de prioriteiten van de partners vijf gemeenschappelijke veiligheidsthema's voor de periode 2013-2014 en deze worden één op één doorgezet in de periode 2015-2018. Deze thema's komen nadrukkelijk niet in de plaats van de lokale prioriteiten, maar zijn (slechts) een weergave van die punten waarop we in ZWB willen samenwerken.

1. Woninginbraken, overvallen en straatroof (WOS)
2. Geweld w.o. uitgaansgeweld, huiselijk geweld, VPT (veilig publieke taak) en Jihadisme
3. Verbinding van veiligheid en zorg voor jeugd
4. Ondermijnende criminaliteit w.o. drugshandel, mensenhandel, outlaw motorcycle gangs (OMG) en vrijplaatsen
5. Veiligheidsbeleving, betrokkenheid en vertrouwen van de burgers

Aan elk veiligheidsthema is een burgemeester als bestuurlijk voorzitter gekoppeld. Deze heeft tot taak de innovaties en best practices op het thema te verzamelen en aan het Veiligheidscollege voorstellen te doen waarmee districtelijk - en afhankelijk van de schaal van de problematiek - of regionaal verder uitwerking kan worden gegeven aan het onderwerp. De betreffende burgemeesters worden hierbij ondersteund door ambtenaren openbare orde en veiligheid, politie en OM die op de thema's samenwerken in de projectvoorbereiding (bundelen van ambtelijke capaciteit).

Deze werkwijze combineert de betekenis van invulling van onderop met de kracht van gezamenlijk regionaal handelen. Er ontstaat gemeenschappelijk beleid op de hoofdlijnen, maar met voldoende ruimte voor inkleuring die past bij en herkenbaar is voor de lokale of districtelijke situatie.

Landelijke Veiligheidsagenda

Daar waar het nodig is – omdat problemen landelijk zijn en er lokaal/regionaal onvoldoende mogelijkheden zijn om de specifieke problemen aan te pakken – hebben de Minister van Veiligheid en Justitie, de regioburgemeesters en het College van Procureurs-generaal

besloten een gemeenschappelijke veiligheidsagenda op te stellen waarin aan de hand van gezamenlijk vastgestelde thema's afspraken gemaakt worden over de bijdrage van een ieder aan de aanpak van deze veiligheidsproblemen. Deze veiligheidsagenda is complementair aan de lokale veiligheidsagenda's. Dit betekent dat de landelijke agenda zich beperkt tot een aantal thema's die extra aandacht vergen en dat de afspraken zodanig zijn geformuleerd dat er substantiële ruimte blijft in de beschikbare politiecapaciteit voor het realiseren van de regionale en lokale afspraken en ambities ten aanzien van de politie-inzet.

De minister en de gezagen hebben de volgende fenomenen benoemd als de uit te werken thema's voor de landelijke veiligheidsagenda:

1. Ondernijnde criminaliteit
2. Cybercrime
3. Horizontale fraude
4. Kinderporno
5. High impact crimes (waaronder de aanpak van jeugdcriminaliteit)

Criteria voor de landelijke beleidsdoelstellingen (met daaraan gekoppelde resultaat-afspraken) zijn:

- de problemen zijn grensoverschrijdend (tussen eenheden dan wel internationaal, bijvoorbeeld georganiseerde criminaliteit) en/of
- spelen landelijk en er is een kwaliteitsverbetering in de gemeenschappelijke aanpak vereist (bijvoorbeeld fraude),
- lokaal/regionaal ontbreekt de knowhow (cybercrime), en/of
- er zijn innovatieve aanpakken en/of technische middelen nodig (kinderporno) of specifieke expertise is noodzakelijk.

Voor de aanpak van ondermijning, cybercrime, horizontale fraude en kinderporno is evident een landelijke afgestemde aanpak noodzakelijk. Aan deze thema's zijn specifieke meetbare landelijke beleidsdoelstellingen voor de politie gekoppeld. Dit wil in concreto zeggen dat de resultaatsafspraken op die landelijke prioriteiten in ZWB op regionaal/lokaal niveau door het bevoegde gezag geijkt c.q. verfijnd worden. Het resultaat van dit tripartiete overleg kan zijn dat in de komende jaren ook op de thema's cybercrime, horizontale fraude en kinderporno in ZWB samenwerking geboden is en er tot gezamenlijke acties wordt gekomen.

De aanpak van de High Impact Crimes wordt met name lokaal bepaald. In ZWB correspondeert dit met de eerste drie regionale veiligheidsthema's (WOS, geweld, en verbinding van veiligheid en zorg voor jeugd). Gezien het gezamenlijke belang dat gehecht wordt aan de aanpak van deze problematiek hebben de gezagen en de minister HIC wel als onderwerp opgenomen in de landelijke gemeenschappelijke agenda. Aan de hand van het lokale veiligheidsbeeld wordt in ZWB door het gezag bepaald op welke HIC-delicten wordt ingezet. De doelstellingen zijn van onderop opgebouwd, op basis van streefcijfers die regionaal zijn vastgesteld en optellen naar een nationale gemeenschappelijke ambitie.

4. Verdieping op de vijf gemeenschappelijke regionale veiligheidsthema's

Veiligheidsbeeld algemeen

De objectieve veiligheid in ZWB is in de periode 2009-2014 over het algemeen verbeterd. Het totaal aantal misdrijven daalde in ZWB gemiddeld in de afgelopen jaren. Binnen dit totaal is er sprake van een afname van geweldsmisdrijven, straatroof en overvallen. Het aantal woninginbraken neemt in ZWB aanvankelijk nog toe in de periode 2009-2013. Dit wordt echter omgezet in een daling in de tweede helft van 2013 die sterk doorzet in 2014.

Uit de integrale veiligheidsmonitor (IVM) van 2013 blijkt dat gemiddeld genomen de criminaliteit, slachtofferschap en gevoelens van onveiligheid in lijn zijn met de landelijke resultaten. De bereidheid tot het doen van aangifte/ melding is in ZWB verbeterd en ligt net boven het landelijk gemiddelde.

ZWB presteert goed. De sterke focus op woninginbraken / WOS heeft er toe geleid dat op deze feiten in 2013 en 2014 lagere aantallen worden genoteerd dan daarvoor. Een prestatie die wordt bereikt door een steeds beter herkenbare integrale aanpak, focus op de aanpak door de afzonderlijke partners en een grotere betrokkenheid van het publiek. De heterdaadkracht van de politie neemt (daardoor) toe.

Ambities algemeen

De ambities zijn hoog: meer veiligheid en meer veiligheidsbeleving, betrokkenheid en vertrouwen bij burgers.

Meer veiligheid moet gaan blijken uit nader te concretiseren substantiële resultaten op de gemeenschappelijke veiligheidsthema's, bijvoorbeeld:

- er zijn minder woninginbraken, overvallen en straatroven;
- het aantal geweldsdelicten is gedaald;
- de door bewoners ervaren jongerenoverlast is gedaald;
- het aantal aangepakte CSV's is gestegen.

Meer veiligheidsbeleving, betrokkenheid en vertrouwen bij burgers doordat bijvoorbeeld;

- de communicatie en informatie-uitwisseling transparant is;
- gemeenten, OM en politie optreden als één overheid en aansluiten bij thema's die burgers belangrijk vinden;
- slachtoffers centraal worden gesteld;
- meer burgers zijn aangesloten op Burgernet;
- gemeenteraden beter in positie zijn bij de veiligheidsaanpak.

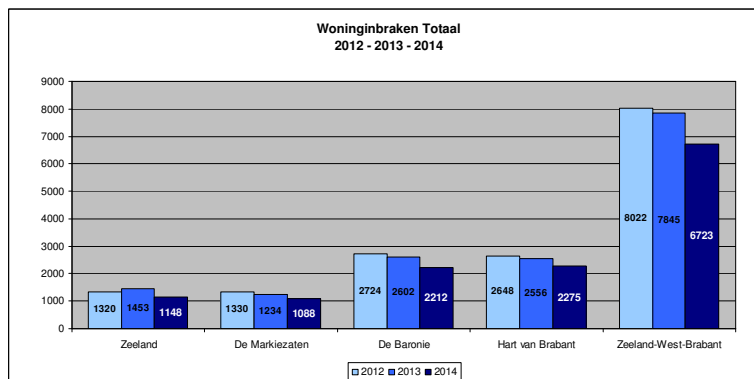
1. Woninginbraken, overvallen en straatroof (WOS)⁴

Woninginbraken, overvallen en straatroof maken onderdeel uit van zogenaamde High Impact Crime. Deze criminaliteit kent verschillende verschijningsvormen en de mate waarin bewoners en ondernemers last hiervan ervaren verschilt in ZWB. Er is echter één duidelijke overeenkomst: de enorme impact op slachtoffers en hun omgeving, omdat de lichamelijke integriteit op grove wijze wordt aangetast.

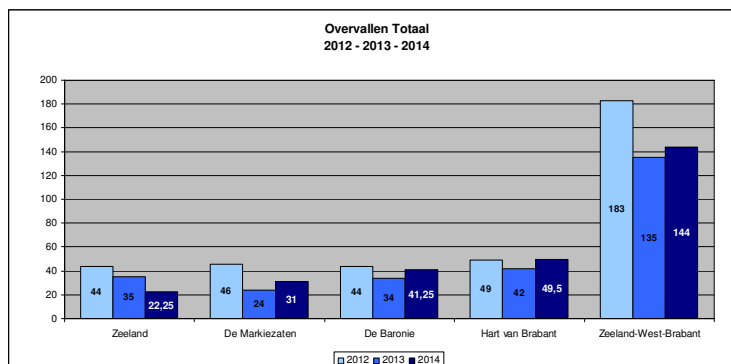
⁴ Voor een meer gedetailleerde uitwerking van de ambities en de aanpak van de WOS problematiek wordt verwezen naar de jaarschijf.

Veiligheidsbeeld WOS

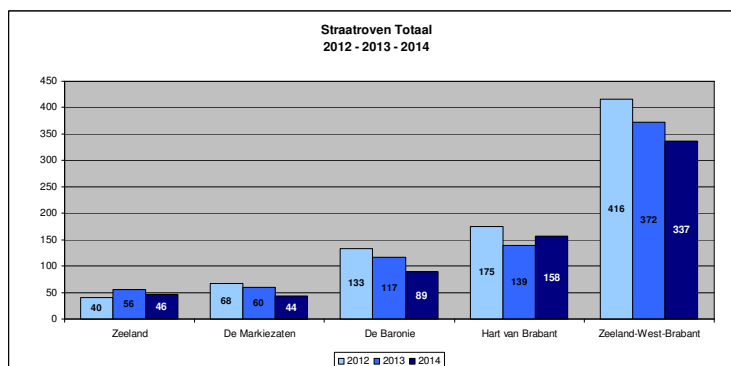
De stijging van het aantal woninginbraken in de afgelopen jaren - en het doorzetten daarvan in de eerste helft van 2013 - was aanleiding om in samenwerking tussen bestuur, OM en politie alles op alles te zetten om het tij te keren. Vanaf augustus 2013 zijn de inspanningen zichtbaar in de resultaten en wordt alsnog een daling gerealiseerd ten opzichte van 2012. Ook in 2014 worden de inspanningen beloond en zet deze daling stevig door.

Het aantal geregistreerde overvallen was in 2013 fors gedaald met 32% t.o.v. 2012. Deze daling heeft zich niet in die mate doorgezet en we zien in 2014 een lichte stijging optreden. We blijven met een (geprognosticeerd) aantal van 144 wel ruim binnen de ambitie voor 2014 (max. 177).

Het aantal straatroven heeft in 2013 vrijwel het hele jaar boven het niveau van 2012 gezeten. Een kentering is pas opgetreden in de laatste twee maanden van 2013. Deze daling heeft zich in 2014 doorgezet hetgeen leidt tot een (geprognosticeerd) aantal van 337 straatroven in ZWB. Dit is net niet krachtig genoeg om aan de zeer scherpe ambitie voor 2014 (max. 317) tegemoet te komen.

Ambitie

We willen via zowel preventieve als repressieve acties een vermindering van het absolute aantal High Impact Crime feiten realiseren. De inzet van alle partners moet erop gericht zijn om hierbinnen het aantal WOS-delicten te doen dalen en het ophelderingspercentage te doen stijgen. De streefcijfers zien er als volgt uit.

Streefcijfers misdrijven	2012	2013	2014 (prog.)	Ambitie 2015	Ambitie 2016	Ambitie 2017	Ambitie 2018	Totale stijging t.o.v. 2011 (%)
Totaal woninginbraken (poging + voltooid)*	8.022	7.845	6.723	7.600	7.300	6.500	5.700	26%
Voltooid woninginbraken*	5.916	5.631	4.743	5.600	5.400	4.700	3.990	30%
Aantal straatroven	416	372	337	370	350	310	264	30%
Aantal overvallen	183	135	144	130	130	125	120	42%

* Excl. inbraak in schuurtjes, tuinhuisjes, (garage)boxen e.d.

Gewenste minimale ophelderingspercentage*	2011	2012	2013	Ambitie 2015	Ambitie 2016	Ambitie 2017	Ambitie 2018	Totale stijging t.o.v. 2011 (%)
Woninginbraken	7.5%	6.8%	7.6%	7,5%	7,5%	8,0%	9,0%	20%
Straatroven	29.1%	23.2%	33.1%	33%	33%	34%	35%	20%
Overvallen**	44.2%	35.7% (25.6%)	41.0% (27.4%)	41%	41%	43%	45%	2%

* Ophelderingspercentage: aantal misdrijven dat in een periode is opgehelderd gedeeld door het aantal misdrijven dat ter kennis is gekomen in dezelfde periode x 100%.

** Ophelderingspercentage afkomstig uit Gids

Aanpak

Het is de taak van de overheid om met de middelen die zij heeft het maximale te doen om enerzijds daders op te sporen en anderzijds te voorkomen dat deze delicten kunnen worden gepleegd. Omdat de overheid - lees gemeenten, politie, Openbaar Ministerie en andere partners - niet kan waarborgen dat deze delicten niet meer worden gepleegd, moet maximaal worden gestreefd naar zelfredzaamheid en burgerparticipatie. Aangezien de daders en omstandigheden van woninginbraken, overvallen en straatroven overeenkomsten vertonen, wordt in dit RBP één integrale probleemgerichte aanpak voorgesteld. Tegelijkertijd is een essentiële voorwaarde voor succes een goede informatiepositie. De toepassing van deze drie elementen - burgerparticipatie, een probleemgerichte en informatiegestuurde aanpak - is "the best of three worlds" en leidt aantoonbaar tot resultaten⁵. Deze methodische aanpak, die ook benut kan worden bij de aanpak van andere delicten, bestaat o.a. uit de componenten gebiedsgericht (hot spots), persoonsgericht (hot shots) en groepsgericht (hot groups).

2. Geweld w.o. uitgaansgeweld, huiselijk geweld, VPT (veilig publieke taak) en Jihadisme⁶

Geweld komt in ZWB nog steeds te veel voor in buurten en wijken, in uitgaansgelegenheden, in thuissituaties en tegen overheidsdienaren. Agressie en geweld worden gezien, beleefd en behandeld als normoverschrijdend gedrag. Gedrag dat schadelijk is voor de samenleving. Geweld valt niet te tolereren. Uitgaansgeweld, geweld tegen werknemers

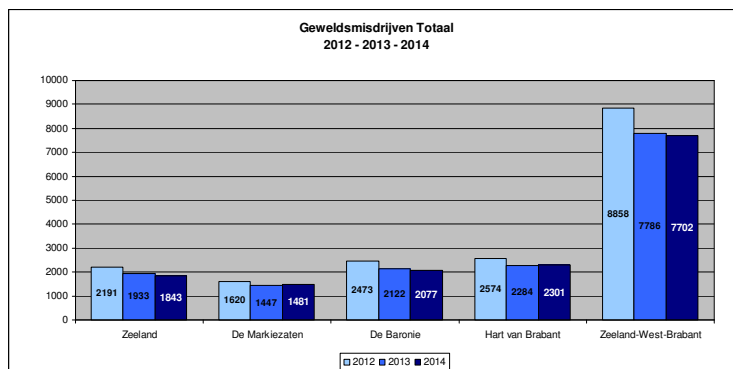
⁵ *The Best of Three Worlds. Effectiever politiewerk door een probleemgerichte aanpak van hot crimes, hot spots, hot shots en hot groups. Politieacademie en politie Haaglanden, augustus 2010. Deze methode heeft ook betrekking op de thema's Geweld, Jeugd en Ondernijende criminaliteit.*

⁶ *Voor een meer gedetailleerde uitwerking van de ambities en de aanpak van de geweldsproblematiek wordt verwezen naar de jaarschijf.*

met een publieke taak (VPT), huiselijk geweld en Jihadisme zijn binnen het delict geweld als gezamenlijke prioriteit gekozen. Deze vormen verschillen van elkaar en ook hier verschilt de mate waarin bewoners en ondernemers in ZWB er last van ervaren. Geweld behoort echter tot de High Impact Crime en ongeacht de vorm en mate grijpt elk geval enorm in op het slachtoffer en zijn of haar omgeving. Daarnaast staat ook de groepsaanpak centraal.

Veiligheidsbeeld geweld

De verschillen in het aantal gepleegde geweldsdelicten (mishandelingen, bedreigingen en openlijke geweldplegingen) tussen de districten zijn over het algemeen minder groot dan bij de WOS-feiten.

Geweldsmisdrijven zijn opgebouwd uit bedreigingen, mishandelingen en openlijke geweldplegingen tegen personen. De geweldsmisdrijven zijn in 2013 verder afgenomen tot 7.786 geweldsmisdrijven. In 2014 zet de daling licht door tot een (geprognosticeerd) aantal van 7702.

Ambitie

Politie ZWB volgt de landelijke doelstelling geweldsratio bij de aanpak van geweld. De geweldsratio betreft het aantal verdachten dat met een proces-verbaal is aangeleverd bij het Openbaar Ministerie in relatie tot het aantal geregistreerde aangiften, waarbij het gaat om het totaal van openlijke geweldpleging tegen personen, bedreiging en mishandeling. Politie ZWB zal hierin een proactief beleid voeren waarin slachtoffers gevraagd worden aangifte te doen, indien noodzakelijk ambtshalve vervolgen.

Aanpak

Binnen het thema geweld maken we een onderscheid tussen *primair* en *secundair* geweld. Geweld als secundair delict wordt hierna niet verder behandeld. Daarbij gaat het om vormen van instrumenteel geweld, die worden toegepast ter 'ondersteuning' van andere type delicten, zoals overvallen, straatroof, afpersing, gedwongen prostitutie etc. Deze delicten worden elders in dit beleidsplan behandeld. Hier ligt de focus op geweld als primair delict en daarbij gaat het om de gewelddadige handeling als zodanig.

Het eerste uitgangspunt voor succes is een gezamenlijke aanpak door de betrokken partijen (in plaats van ieder voor zich) en een *integratie van instrumentarium*. Ook hier hangt het van de wijze af waarop we samen in staat zijn om tot onderling afgestemde preventieve en repressieve interventies te komen. We gaan niet voor ieder risico afzonderlijk een instrumentarium ontwikkelen, maar streven naar één benadering voor vergelijkbare 'events' met een geweldsrisico (horeca, toerisme, evenementen, party's, voetbalwedstrijden, etc.).

Een tweede uitgangspunt betreft de *harmonisering* van bestaand beleid en aanpak. Er is al veel ontwikkeld binnen politie, gemeenten, districten. Eenduidigheid in visie en regels bevordert de efficiency en effectiviteit van de politieprestatie. We leren en lenen van elkaar. Een derde uitgangspunt is gericht op het *samentrekken van bestaande ervaring, kennis en*

expertise. Om collectief als lerende organisatie te kunnen opereren en vooral kleinere gemeenten hiervan te laten meeprofiteren. Dit is de grondslag voor de professionalisering van de aanpak van geweldsrisico's.

Hierbij is het van belang om de risico's te onderkennen, risicofactoren en –fenomenen te onderzoeken en tot een beheer instrumentarium te komen. In dit kader is uitwisselen van informatie, zowel onderling, als met actoren in het onderwijs, de zorg, de horeca en het bedrijfsleven essentieel.

3. Verbinding van veiligheid en zorg voor jeugd⁷

Jeugd en jeugdbeleid staan overal in Nederland - nationaal, regionaal en lokaal - prominent op de agenda, zeker met de transformatie van de Jeugdzorg in het vooruitzicht. De nieuwe Jeugdwet gaat per 1 januari 2015 van start. Voor gemeenten en politie betekent dit dat jeugd binnen veiligheid zich niet meer beperkt tot de aanpak van problematische jeugdgroepen, waar het vorige RBP op was gericht. Het thema is verbreed tot "verbinding van veiligheid en zorg voor jeugd". De verantwoordelijkheid voor de totale Jeugdzorg komt naar gemeenten toe, inclusief het dwang gedeelte. Dit betekent dat hier de portefeuilles van de wethouders jeugd en zorg die van de burgemeesters op het gebied van openbare orde en veiligheid gaan raken.

Deze aandacht voor jeugd is niet nieuw, maar de afgelopen periode wel sterk toegenomen. Dit gebeurt voornamelijk vanuit een positieve invalshoek; investeren in de jeugd is immers investeren in de toekomst en daarnaast gaat het met grofweg 80% van de jeugd 'gewoon' goed.

Aan de andere kant kent Nederland ook jeugdoverlast. Naar schatting vindt jeugdcriminaliteit voor 75% in groepsverband (leeftijd t/m 23 jaar) plaats en ook individuen uit groepen veroorzaken onveiligheid, intimideren buurtbewoners en overheidsmedewerkers. De mate waarin bewoners en ondernemers overlast en criminaliteit ondervinden van jongeren verschilt in ZWB. Wat niet verschilt is de hoge prioriteit die in ZWB wordt gegeven om de verbinding aan te brengen tussen veiligheid en zorg voor jeugd. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat er vooral op preventieve activiteiten wordt ingezet; zoals bv. het voorkomen dat hinderlijke groepen 'doorgroeien' naar overlastgevende en criminele groepen. Maar ook repressieve maatregelen worden niet uit de weg gegaan.

Veiligheidsbeeld jeugd

Meer in algemene termen bestaat de problematiek in de regio uit: het hinderlijk rondhangen, niet opzij gaan voor buurtbewoners, vuil achterlaten, geluidshinder veroorzaken, vernielingen aanrichten, gebruiken en dealen van drank en drugs (w.o. GHB-gebruik in bv. het district De Markiezaten), intimiderend gedrag vertonen en in een uiterst geval ook criminele feiten plegen (bij de zgn. High Impact Crime zijn vaak jonge daders betrokken). Daarnaast kennen we in de regio de specifieke problematiek van jongeren die tijdens de vakantieperiode naar de Zeeuwse kust trekken en daar overlast en (kleine) vormen van criminaliteit veroorzaken, maar niet afkomstig zijn uit de regio ZWB. En niet in de laatste plaats het gebruik van internet en social media door jongeren hetgeen leidt tot digitaal pesten, overlast en criminaliteit (denk bijvoorbeeld aan de project X feesten).

Ambitie

Criminele jeugdgroepen in ZWB worden in 2015 aangepakt en het aantal hinderlijke en overlastgevende groepen daalt verder in 2015-2018. Bestuurlijk en ambtelijk worden de beleidsvelden veiligheid en jeugd steeds meer met elkaar verbonden. De (zorg- en

⁷ Voor een meer gedetailleerde uitwerking van de ambities en de aanpak van de jeugdproblematiek wordt verwezen naar de jaarschijf.

Veiligheidshuizen ontwikkelen zich door om optimaal hun integrale rol voor multi-probleem casussen op te kunnen pakken.

Aanpak

Investeren in een adequate en eenduidige informatiepositie door het voortdurend en integraal in beeld brengen van jeugdgroepen door de politie en andere partners, onder regie van de gemeente. Per kwartaal volgt er een rapportage van de jeugdgroepen welke gedeeld wordt in het districtelijk afstemmingsoverleg. Op basis daarvan worden keuzes en afspraken gemaakt over welke (hinderlijke, overlastgevende en/ of criminele) groepen worden aangepakt (incl. capaciteitstoedeling). Hierbij wordt een duidelijke probleemoplossende (persoons-, en/of groeps- en/of gebiedsgerichte) aanpak toegepast, onder regie van de gemeente, in nauwe afstemming en samenwerking met de politie, het OM, de BOA's, het Veiligheidshuis en de overige betrokken partners. Hierbij worden burgers betrokken en gaan de partners actiever de social media in de gaten houden, analyseren en inzetten. De verbinding tussen het domein veiligheid en de nieuwe Jeugdwet wordt versterkt. Gemeenten worden verantwoordelijk voor zowel, de welzijns, als de zorg- kant van jeugd als het gedwongen kader. Daar waar het drang en dwang betreft is er een directe verbinding met veiligheid. Een heldere positionering van veiligheid bij de preventieve en laagdrempelige generalistische teams en de rol van het Veiligheidshuis in het nieuwe stelsel zijn essentieel. Duidelijk moet zijn waar de verantwoordelijkheid van de wethouder (zorg en welzijn) ophoudt en die van de burgemeester (openbare orde) begint. De beide beleidsterreinen kunnen elkaar versterken daar waar het de aanpak van kwetsbare, multi-probleem gezinnen treft (bv. in beleidsafstemming, de impact van repressieve maatregelen op meer vraag naar zorg-maatregelen en efficiëntie in de samenwerking met de partners). De verschillen in regionale indeling vergen extra aandacht. Ten slotte wordt ingezet op de aanpak van het middelengebruik onder jongeren (w.o. het reduceren van GHB gebruik en controle op schenken aan minderjarigen c.q. handhaven van de leeftijd 18+).

4. Ondernijende criminaliteit w.o. drugshandel, mensenhandel, outlaw motorcycle gangs (OMG) en vrijplaatsen⁸

Ondernijende criminaliteit zorgt niet alleen voor een minder zichtbare, sluipende ontwrichting van de samenleving, maar blijkt ook in sterke mate verbonden met de door burgers in het dagelijks leven ervaren overlast en criminaliteit (bv. helingstructuren om illegaal verworven goederen af te kunnen zetten, het faciliteren van verbouw en verkoop van wiet door particulieren en overlast, opdrachten tot plegen van woninginbraken, overvallen en straatroven). Kortom, een maatschappelijk probleem dat vraagt om een gezamenlijke overheidsaanpak waarbij gebruik wordt gemaakt van het gehele arsenaal dat de overheid ter beschikking staat. De kernelementen van die aanpak zijn:

- Focus op de vitale elementen van de criminele industrie (geld en vermogen, faciliteerders en gelegenheidsstructuren, criminele kopstukken);
- Creëren van een ongunstig vestigingsklimaat voor criminelen (krachtige inzet van met name bestuurlijke instrumenten);
- Vergroten van maatschappelijke awareness en betrokkenheid (inschakelen van overheid, burgers, ondernemers en partners in onderwijs, wetenschap en bij verenigingen om de maatschappelijke weerbaarheid te versterken).

Veiligheidsbeeld

De geografische ligging van ZWB maakt dat de eenheid een "doorvoerhaven" van Zuid naar West en Noord is. Kenmerkend is de problematiek op gebied van de ondernijende criminaliteit die hieruit voortkomt zoals de productie van Nederwiet en synthetische drugs. De

⁸ Voor een meer gedetailleerde uitwerking van de ambities en de aanpak van de ondernijende criminaliteit wordt verwezen naar de jaarschijf.

georganiseerde misdaad maakt dankbaar gebruik van de grensstreek en de havens om criminele handelingen te verrichten, te verhullen of om crimineel geld te investeren. Criminele ondernemers in Brabant en Zeeland zijn succesvol. Er wordt ontzettend veel geld verdiend en tal van mensen werken mee om dat ondernemerschap productief te laten zijn. Per definitie proberen deze ondernemers onder het radar te blijven, maar het zicht op hen neemt toe. Acties van de overheid leggen de praktijken bloot en (aanvullend) wetenschappelijk onderzoek helpt op basis van diepgaander inzicht dit verder te duiden.

80% van alle criminaliteit heeft een financieel motief. De financiële experts van de politie-eenheid ZWB beschikken over kennis en expertise op het gebied van onder andere: financiële transacties, bankwezen, witwassen en fraude. Deze experts worden ingezet om te komen tot: inbeslagname van geld en goederen, strafrechtelijke financiële onderzoeken, ont-nemingen en verbeurdverklaringen. Het doel voor 2013 van het OM was een waarde van geregistreerd beslag, zowel conservatoir als strafrechtelijk, van € 11.140.000,-. Dit doel is met een geregistreerd beslag van in totaal € 12.140.779,- ruimschoots gehaald.

In 2013 zijn in de eenheid ZWB 42 CSV's onderzocht. Een aantal van deze onderzoeken was reeds gestart in 2012 en een aantal onderzoeken liep door tot in 2014 en enkele daarvan zijn momenteel nog actief.

Ambitie

Op basis van integrale samenwerking tussen de ketenpartners bewerkstelligen dat de georganiseerde criminaliteit zodanig wordt aangepakt, dat de ondermijnende invloed op de samenleving daar waar mogelijk wordt weggenomen. Dat betekent dat de economische machtspositie moet worden afgebroken, zodat legale sectoren van overheid en kwetsbare groepen in de samenleving niet misbruikt kunnen worden voor het faciliteren van de criminele industrie. De interventies zijn daarom gericht op het verzwakken van de pijlers onder de criminele industrie: geld en vermogen, faciliteiten en gelegenheidsstructuren en kopstukken.

Aanpak

Een goed in- en doorzicht in de criminele activiteiten en structuren die onze (lokale) samenleving ondermijnen is noodzakelijk om de interventiecapaciteit van overheidsdiensten doeltreffender in te zetten. Dit vraagt om een informatie gestuurde voorbereiding en een open oog voor actualiteit met als doel het zo effectief mogelijk interveniëren. Het gaat dus om het 'onzichtbare' zichtbaar te maken, bv. door vanuit verschillende perspectieven te kijken en oog te houden voor een overlap in criminele thema's (criminele ondernemers beperken zich niet tot een bepaald thema of een bepaalde stad of dorp). Per district wordt een bestuurlijk ondermijningsbeeld gemaakt om een noodzakelijk inzicht te krijgen in de criminele infrastructuur van de regio ZWB. Dit is een gezamenlijke inspanning van politie, gemeenten, OM, de belastingdienst en het RIEC.

De komende jaren is er speciale aandacht voor drugs gerelateerde criminaliteit. Zowel hennep-teelt en -handel als de grootschaliger wordende productie van synthetische drugs - blijkens de toenemende afvaldumpingen - vinden plaats in georganiseerde criminele samenwerkingsverbanden. Deze vorm van criminaliteit kan ontaarden in fors geweld, bedreigingen en afpersing. Bovendien worden illegale inkomsten witgewassen door geld te investeren in de legale economie en wordt de volksgezondheid (van met name de jeugd) aangetast. Daarnaast ligt de focus op mensenhandel. Uitbuiting vormt hier de kern en dit kan zowel prostitutie, maar ook in de horeca of agrarische sector zijn. Naast de aangetaste rechtsorde zijn ook de mensenrechten hierbij in het geding. Vervolgens worden OMG's extra onder de loep genomen. Dit zijn de motorclubs die zich niet aan regels en wetten houden zoals die voor een ieder gelden. Bedreiging, geweld en afpersing zijn zaken waaraan ze zich schuldig maken. Tenslotte is het van belang om, daar waar sprake is van verbanden tussen de georganiseerde misdaad en sommige vrijplaatsen/woonwagencentra, als gemeenten

tezamen met andere overheidsorganisaties integrale handhavingsacties te blijven organiseren.

In de beide (voormalige) Brabantse politieregio's is eind 2010 de Taskforce B5 van start gegaan; een samenwerkingsverband tussen partners in de vijf grote Brabantse steden - politie, OM, Belastingdienst, Kmar en Nationale Recherche - om de ondermijnende criminaliteit in Brabant terug te dringen. Per 1 januari 2014 is het samenwerkingsverband verbreed van de vijf grote steden naar alle 80 gemeenten in Brabant en Zeeland, geënt op de voor Brabant en Zeeland dominante verschijningsvormen van de ondermijnende criminaliteit. Het programma⁹ gaat daarom verder onder de naam Taskforce Brabant Zeeland (TFBZ) en richt zich op het duurzaam verstoren van de ondermijnende criminaliteit middels een programmatische aanpak van m.n. hennep, synthetische drugs en OMG's. Meer inzicht in de criminele industrieën, een versnelling van de werkwijze en een daadkrachtige uitvoering zijn hierbij noodzakelijk. Eind 2016 eindigt de Taskforce en zal de geïntegreerde aanpak geborgd moeten zijn in de reguliere samenwerkingsstructuren en werkprocessen in de eenheid ZWB.

De politie, het OM, de 39 gemeenten, de Belastingdienst, het RIEC en de Taskforce TFBZ zullen de georganiseerde criminaliteit in samenhang bestrijden door het afgestemd toepassen van strafrechtelijke, bestuurlijke en fiscale interventies. Het gaat daarbij bv. om:

- verkrijgen van inzicht (waarbij het RIEC de integrale informatievergaring coördineert);
- inzetten van expertise (zoals financieel en digitaal opsporen, gezamenlijk afpakken);
- toepassen van interventies waarbij het beoogde effect centraal staat (naast strafpotentie ook goede afpakmogelijkheden en succesvolle fiscale en bestuurlijke maatregelen);
- opwerpen van barrières om criminele activiteiten, investeringen en opbouw van macht- en invloedposities in de samenleving te belemmeren en te verstoren;
- uitbouwen van internationale samenwerking (w.o. die met België en de Kmar in het zeehavengebied);
- bevorderen van maatschappelijk bewustzijn van gevaar van ondermijnende criminaliteit en stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid bij de aanpak daarvan;
- inzetten van gerichte communicatiestrategie (tonen van de wereld achter de criminele industrie en vergroten van de maatschappelijke verontwaardiging).

5. Veiligheidsbeleving, betrokkenheid en vertrouwen van de burgers¹⁰

Een veilig gevoel is niet altijd een directe resultante van meer veiligheid. Er is ook aandacht nodig voor hoe mensen het beleid ervaren en hoe zij zich erbij voelen. Hiermee verbonden is het geloof van de burger in de betrouwbaarheid van de overheid, het vertrouwen dat de overheid het goede doet. Allerlei factoren zijn echter van invloed op de beleving van veiligheid en het vertrouwen dat burgers hebben (sociaal, psychologisch en economisch). Ook gebeurtenissen die zich aan de andere kant van de wereld voltrekken kunnen direct van invloed zijn. Dit neemt niet weg dat de overheid zich maximaal dient in te spannen om met deze aspecten rekening te houden.

Veiligheidsbeleving

In 2013 heeft de meting van Veiligheidsmonitor 2013 plaatsgevonden. Deze meting leidt tot het beeld dat in ZWB gemiddeld genomen de criminaliteit, slachtofferschap en gevoelens van onveiligheid in lijn zijn met de landelijke resultaten. De bereidheid tot het doen van aangifte/ melding is in ZWB verbeterd en ligt net boven het landelijk gemiddelde.

⁹ *Programma Taskforce Brabant Zeeland 2014-2016 (d.d. 24 februari 2014)*

¹⁰ *Voor een meer gedetailleerde uitwerking van de ambities en de aanpak van de veiligheidsbeleving wordt verwezen naar de jaarschijf.*

Ambitie

De veiligheidspartners, OM, gemeenten en politie, spreken de ambitie uit om te investeren in het verbeteren van de veiligheidsbeleving en het vertrouwen van de burgers in de lokale overheid.

Aanpak

Veiligheidsbeleving is een integraal onderdeel van de uitwerking van de regionale veiligheidsthema's. In eerste instantie wordt de veiligheidsbeleving en het vertrouwen van burgers in de overheid versterkt door het behalen van resultaten op die veiligheidsthema's. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in:

- Keuzeprocessen: aspecten van sociale veiligheid maken integraal onderdeel uit van het gemeentelijk keuzeprocessen bij maatschappelijke en stedenbouwkundige ontwikkelingen die het proces "schoon, heel en veilig" kunnen beïnvloeden (lange termijn).
- Communicatie over veiligheid: is bepalend voor de wijze waarop burgers veiligheid beleven. Veiligheidspartners moeten in toenemende mate onderling afstemming zoeken (met inachtneming van ieders eigen verantwoordelijkheid en taak) vanuit de gedachte dat de overheid zoveel mogelijk eenzelfde boodschap afgeeft. Een hulpmiddel als Burgernet kan hierbij behulpzaam zijn.
- Communicatie als instrument tegen criminaliteit: door burgers (eerlijk) te informeren, te betrekken en te activeren (burgerparticipatie). Dit vraagt een brede, creatieve manier van communiceren, inclusief een sterke investering in gebruik van sociale media.
- Capaciteit en prioriteit: partners investeren in hun medewerkers als het gaat om aandacht voor veiligheidsbeleving en beïnvloeden van onveiligheidsgevoelens. Dit dient tot uiting te komen in houding, gedrag en bejegening van burgers. Zeker daar waar het gaat om slachtoffers behoren deze centraal te worden gesteld.

5. Samenwerking tussen de partners in veiligheid in ZWB

Aansluiting op bestaande ontwikkelingen

De samenwerking tussen gemeenten, OM en politie in ZWB zal in de komende jaren verder gestalte krijgen en aansluiten bij een aantal voorzieningen die inmiddels zijn ingericht en operationeel zijn.

Zo is daar het RIEC om gemeenten en hun lokale partners te ondersteunen bij de versterking van de weerbaarheid tegen georganiseerde misdaad en de versterking van de geïntegreerde aanpak daarvan. Achter lokale verschijningsvormen van georganiseerde misdaad schuilt niet zelden een complexe problematiek waartoe de lokale voorzieningen van gemeente, politie en andere diensten ontoereikend zijn voor een effectieve aanpak. Ondersteuning van regionale diensten als het RIEC, FIOD, belastingdienst en de nationale recherche van de politie, zijn daarbij onontbeerlijk. Ook is een andere kijk op de problematiek van belang: van focus op het delict, naar focus op de business en subject. Inmiddels heeft het RIEC een integraal informatieplein¹¹ ingericht om van signaleren naar aanpak te komen. Op basis van een interventieplan worden middelen ingezet en inspanningen van partners gevraagd (op strafrechtelijk, bestuurlijk, financieel en fiscaal gebied) die gezien het probleem het meest effectief zijn.

Een andere vorm van samenwerking die zijn sporen heeft verdiend, is die in het veiligheidshuis. In ZWB is de ontwikkeling ingezet naar een type veiligheidshuis dat zich kenmerkt door integrale interventie. Naast een persoons- en gezinsgebonden benadering is hier sprake van een groeps- en gebiedsgerichte aanpak. De interventies zijn (wanneer nodig) gebaseerd op een combinatie van strafrecht, zorg, toezicht en bestuursrechtelijke handhaving. In het veiligheidshuis is sprake van een brede ketenbenadering waarvan het uiteindelijke succes (in termen van maatschappelijk effect) in belangrijke mate afhankelijk is van de samenwerking tussen de ketenpartners. Door de gezamenlijke partners wordt vanuit het veiligheidshuis gewerkt aan *pro-actie, preventie, reactie en curatie*. Het veiligheidshuis is een vind- en ontmoetingsplek van uitvoerende (werkvloer-) medewerkers. Zij kunnen elkaar er direct spreken en verbinding met hun organisatie zoeken: minder bureaucratie, korte lijnen, snellere, efficiëntere aanpak en een op elkaar afgestemde toepassing van straf- en zorgmaatregelen.

Probleemgericht, informatie gestuurd en met hulp van burgers (the best of three worlds)¹²

De van onderop tot stand gekomen gemeenschappelijke veiligheidsthema's zijn in het Veiligheidscollege bevestigd. We kiezen voor een krachtige probleemgerichte aanpak op deze prioriteiten, zowel lokaal als regionaal. Niet de taken van de afzonderlijke partijen, maar het veiligheidsprobleem staat centraal. Delicten worden niet opgeknipt, afzonderlijk behandeld en op drie niveaus aangepakt, maar verbonden.

Het district is hierbij een belangrijk gezagsknooppunt. Daar is flex-capaciteit van de politie beschikbaar, die ingezet kan worden voor urgente en onverwachte zaken. Ook is daar stevige opsporingscapaciteit bedacht en op dat niveau zijn de veiligheidshuizen georganiseerd. In het districtelijk afstemmingsoverleg - dat in een groeimodel agenda-afhankelijk kan worden uitgebreid met andere samenwerkingspartners zoals de belastingdienst - wordt op basis van het regionale beleidsplan het **wat** bepaald. Voorts wordt dichtbij een districtelijke stuurploeg geformeerd waarin het OM, de districtleiding van de

¹¹ Bij het informatieplein wordt de informatie van de partners verzameld, veredeld en geanalyseerd voor het keuzeproces en de integrale probleemgerichte aanpak.

¹² Zie noot 5.

politie en een vertegenwoordiger van het bestuur het **hoe** nader invullen. Om het keuze- en sturingsproces adequaat te ondersteunen moet op districtsniveau worden voorzien in een informatieplein waar een gezamenlijke probleemverkenning plaats vindt. Momenteel is de politie hofleverancier van informatie, in de nabije toekomst zal een evenredig deel van de benodigde informatie afkomstig zijn van gemeenten, OM en andere relevante maatschappelijke partners. Dit leidt tot meer inzicht in de oorzaken, de aard en omvang van het probleem en daarmee tot meer draagvlak bij alle betrokken partijen om hun rol te spelen in de oplossing. Tevens levert het informatie voor de integrale probleemgerichte aanpak.

Ten slotte is burgerparticipatie binnen een gedifferentieerde aanpak van onveiligheid van toegevoegde waarde omdat daarmee zowel het waarnemend als oplossend vermogen van de veiligheidspartners aanmerkelijk kan worden vergroot. De verwachting is dat de daadwerkelijke betrokkenheid van burgers bij de veiligheidszorg kan worden vergroot als er meer aandacht wordt besteed aan het op een goede manier informeren, adviseren en vooral consulteren van burgers en ondernemers. Met een grotere meldingsbereidheid van burgers - en daarmee met méér heterdaadkracht - neemt de effectiviteit van de opsporing aanzienlijk toe.

Internationale samenwerking

Om internationaal te kunnen samenwerken is in de eenheid een Internationaal Rechtshulpcentrum ingericht. Via dit centrum worden de rechtshulpverzoeken van en naar het buitenland uitgewisseld en wordt relevante informatie uitgewisseld. Bij de keuzes die gemaakt worden is het Openbaar Ministerie leidend.

Hiernaast zijn in het kader van grensregionale samenwerken zogenaamde “buren-overleggen” ingericht. Periodiek vindt politieel overleg plaats met de Federale Belgische politie en aan de grens gelegen Lokale Politiezones. Aan de hand van (gedeelde) informatie worden keuzes gemaakt om grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken.

Om thema's te bespreken die grensbreed spelen vindt periodiek het “Landenoverleg Benelux” plaats. Om strategische keuzes te maken en uitvoering te geven aan afspraken gemaakt in het Ministeriele Senningen Actieplan III (jaarplan) vindt 2 keer per jaar het Strategisch Beneluxoverleg plaats, Hieraan nemen de Korpschef van de politie van het Goothertogdom Luxemburg, de Commissaris Generaal van de Belgische Federale Politie en de Politiechef van de eenheid Zeeland – West-Brabant deel.

Op departementaal niveau vindt in Beneluxverband 2 keer per jaar het hoogambtelijk overleg (COG) plaats. Tijdens dit overleg worden afspraken gemaakt in een jaarplan gemonitord.

Drie samenwerkingsonderwerpen

We willen niet alleen maar repressief optreden, maar ook aandacht schenken aan de criminogene factoren en daar proactief en preventief op inspelen. Dit vraagt bij de persoonsgerichte aanpak bijvoorbeeld een combinatie tussen dwang/drang en zorg/hulpverlening. Bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit is het inzetten van strafrecht allang niet meer toereikend om deze vorm van criminaliteit adequaat het hoofd te bieden en vraagt het ook om de inzet van bestuurs- en fiscaal recht alsmede het gebruik van barrièremodellen. Randvoorwaardelijk voor een succesvolle integrale aanpak van onveiligheid zijn de volgende samenwerkingsonderwerpen:

Samen informatie delen, veredelen en analyseren

Versterking van de bestuurlijke weerbaarheid van gemeenten begint bij de versterking van de eigen informatiepositie. Op lokaal niveau ligt de belangrijkste informatie. Het is zaak om in de komende jaren de informatiepositie van gemeenten samen met die van de politie, OM en

de overige veiligheidspartners in ZWB en daarbuiten (nationaal en internationaal) te verstevigen door informatie "slim" aan elkaar te koppelen en te analyseren. Door via informatiedeling te komen tot een gezamenlijk "informatieproduct" kan een beter oordeel door de betrokken partners worden gemaakt voor welk vervolgtraject (bestuursrechtelijk, strafrechtelijk en/of in nationaal of internationaal verband) wordt gekozen.

In de praktijk is reeds vele keren bewezen dat de overheid veel effectiever kan optreden wanneer de beschikbare informatie gebundeld wordt. Vervolgens kan deze informatie worden opgewerkt tot kennis of intelligence. Deze intelligence is input voor interventies maar moet ook worden gebruikt voor het vullen van zogenaamde barrièremodellen. Een belangrijke rol in de informatievoorziening hebben vooral politie en gemeenten. Zoals gezegd sluiten we aan bij bestaande ontwikkelingen. In het veiligheidshuis hebben we bijvoorbeeld een goed overzicht van de criminogene factoren. Door de verzameling van de informatie kan een persoonsdossier worden samengesteld wat vervolgens meteen duidelijk maakt waar de interventies dienen plaats te vinden. Met het RIEC hebben we al een informatieplein op regionaal niveau.

Wij gaan nu ook op ieder district een informatieplein inrichten. De verschillende informatiepleinen moeten met elkaar verbonden zijn en intensief samenwerken.

Samen kiezen en sturen

Integraal samenwerken vraagt ook om een gezamenlijk keuze- en sturingsproces. We willen hier aansluiten bij bestaande structuren. Daar waar vooral politie en OM traditioneel sturen op de opsporing sluiten in het kader van de integrale werkwijze het bestuur en de belastingdienst aan in de stuurploegen om het gezamenlijke keuzeproces vorm te geven. Deze integrale stuurploegen zijn gekoppeld aan de gezagsknooppunten op regioniveau (regionale driehoek/DB Veiligheidscollege en het Veiligheidscollege) en districtelijk niveau (afstemmingsoverleg). Bestaande verantwoordelijkheden blijven uiteraard in stand.

Op ieder district functioneert dan een afstemmingsoverleg en een integrale stuurploeg. In de stuurploeg zitten in ieder geval het OM, een vertegenwoordiger van het bestuur op ambtelijk niveau en de politie op het niveau van de districtsleiding, alsmede adequate administratieve ondersteuning.

Om te voorkomen dat het lokale / districtelijk niveau onvoldoende verbonden is met het regionale niveau en om de beweging van de integrale samenwerking verder te stimuleren, wordt de regionale stuurploeg uitgebreid volgens het "linking pin" principe. De vertegenwoordiger van het bestuur in de districtelijke stuurploeg neemt ook deel aan de regionale stuurploeg. Hij is verantwoordelijk voor de afstemming met de gemeenten in zijn district. De regionale stuurploeg bestaat daarmee uit een voorzitter, per district een ambtelijke vertegenwoordiging vanuit het bestuur, vertegenwoordiger vanuit het OM en politie, RIEC, Belastingdienst en zo mogelijk in de toekomst nog andere partners.

Samen aanpakken

Er zijn grote verschillen tussen de diverse gemeenten in ZWB, verschillen die te maken hebben met politieke keuzes en met schaalgrootte. Zo is er een onderscheid in het aantal handhavers, de capaciteit aan ambtelijke ondersteuning, de beschikbaarheid van juridische deskundigheid en kennis op gebied van intelligence.

Gemeenten zoeken elkaar al in toenemende mate op, maar de gezamenlijke inzet van capaciteit, kennis en ervaring kan verder worden versterkt. Hierbij kunnen de grotere gemeenten een ondersteunende rol vervullen in de richting van de kleinere gemeenten.

Uitvoeringsvoorstellen worden aan het veiligheidscollege voorgelegd. De basis blijft steeds om te vertrekken vanuit ieders verantwoordelijkheid en zoveel mogelijk de breedte van het gezamenlijke interventierepertoire te benutten.

Zoals eerder in de inleiding aangegeven wordt er in ZWB onderzocht of er in de periode 2015-2018 - onder voorwaarden dat de extra door het kabinet voor de politie vrijgemaakte middelen hiervoor kunnen worden aangewend - een BOA - Politie samenwerkingsverband in elk district en een regionaal samenwerkingsverband op de integrale aanpak van onveiligheid ingericht en in werking gebracht kunnen worden. Dit respectievelijk ter versterking van de operationele samenwerking op het niveau van toezicht en handhaving in de wijken en buurten en ter ondersteuning van en in samenwerking met de partners bij de uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid en de gezamenlijke veiligheidsaanpak.

Bijlage: Leden bestuurlijke en ambtelijke projectgroepen

Uitvoering door de regionale ambtelijke projectgroep Integrale Veiligheid ZWB:

Mw. mr. H.L.M. Lekkerkerker, directeur veiligheid gemeente Tilburg, voorzitter
 Dhr. drs. J. van Hoorn MPA, plv. politiechef, politie-eenheid Zeeland-West-Brabant
 Dhr. J.L.F.S. Goderie, kabinetschef, programmaleider veiligheid, gemeente Breda
 Dhr. G.J. Bommelje, beleidsmedewerker veiligheid, gemeente Vlissingen
 Mw. drs. B. Trimbos-Klijs, senior beleidsadviseur integrale veiligheid, gemeente Bergen op Zoom
 Dhr. mr. F.J.A. Hustin, bestuursondersteuner openbare orde en veiligheid, gemeente Roosendaal
 Dhr. R.A.M. van Hamond, Unitleider Veiligheid, gemeente Oosterhout
 Dhr. R.J.H. Kwekkeboom, adviseur openbare orde en veiligheid, gemeente Middelburg
 Dhr. drs. P.W.M. Geurts, adviseur openbare orde en veiligheid, gemeente Tilburg
 Dhr. H.W.M.L. Schilders, hoofd RIEC Zeeland-Brabant
 Mw. mr. E.J.A. Martens, beleidsmedewerker, OM Breda - Middelburg
 Mw. drs. E.R.J.M. Gaillard, beleidsmedewerker regioburgemeester, secretaris
 Dhr. drs. C.J.M. van der Heijden, senior beleidsmedewerker, politie-eenheid Zeeland-West-Brabant, redacteur

In opdracht van:

De regioburgemeester die de feitelijke aansturing in handen heeft gelegd van de verbrede driehoek van ZWB:

Dhr. mr. P.G.A. Noordanus, regioburgemeester, voorzitter
 Dhr. P.A.C.M. van der Velden, burgemeester van Breda, vice voorzitter
 Dhr. mr. J.M.L. Niederer, burgemeester van Roosendaal
 Dhr. mr. H.M. Bergmann, burgemeester van Middelburg
 Dhr. drs. A.M.P. Kleingeld, burgemeester van Waalwijk
 Dhr. mr. H.M.P. Hillenaar, hoofdofficier van justitie
 Dhr. J.A.J.T. Vissers EMPM, politiechef, politie-eenheid ZWB
 Mw. drs. E.R.J.M. Gaillard, beleidsmedewerker regioburgemeester, secretaris